

ISPARTA KÖY SEYİRLİK OYUNLARI¹

ISPARTA DRAMATIC VILLAGE PLAYS

Nil AYCIL **, Aslıhan SAYGIN ***

Öz

Kökenleri ritüellere ve mitlere dayanan Köy Seyirlik Oyunları neredeyse insanlık tarihiyle aynı yaşıdadır. Ölüp yeniden dirilme, bereketin artırılması gibi motiflerle şekillenen bu tarih öncesi bolluk törenleri, tamamen köy halkının katılımıyla gerçekleştirilir. Bu çalışma, Isparta'nın köylerinde oyunların nasıl ve hangi zamanlarda oynandığını incelemek amacıyla gerçekleştirilen alan çalışmaları ve literatür tarama yöntemi ile yapılmıştır. Tespit edilen Köy Seyirlik Oyunları da yapı, biçim ve içerik açısından değerlendirilmiştir. Yapılan alan çalışmaları ve edinilen bilgilerde, Isparta'da daha çok düğünlerde oynanan bu oyunların eğlence amaçlı oynandığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Köy Seyirlik Oyunları, Isparta, Motif, Gösterim, Geleneksel Tiyatro.

Abstract

Isparta Dramatic Village Plays, whose origins are based on rituals and myths, are almost the same age as human history. These prehistoric abundance ceremonies, which are shaped by motifs such as death and resurrection and increasing fertility, are entirely carried out with the participation of the village people. This study was conducted with field studies and literature surveys to examine how and when the plays were performed in Isparta villages. Isparta Dramatic Village Plays that studied out were also evaluated in terms of structure, form and content. In the field studies and the information obtained, it was determined that these plays, which were mostly performed at weddings in Isparta, were played for entertainment purposes.

Keywords: Dramatic Village Plays, Isparta, Motif, Performans, Conventional Theatre

1. Giriş

Geleneksel Türk Tiyatrosu türlerinden olan ve köylülerin eski bolluk törenlerini sürdürdüğü Köy Seyirlik Oyunları neredeyse insanlık tarihiyle yaşıttır. Bu oyunlar zamanla biçim ve öz bakımından değişikliklere uğrasa da bugün de Anadolu'da varlığını sürdürmektedir (And, 2014:11,12). Köy

¹Bu çalışma Süleyman Demirel Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenen SGB-2018-6690 No'lu "Isparta Somut Olmayan Kültürel Mirasın Tespiti" Projesi'nin verilerinden derlenmiştir.

***Dr. Öğr. Üyesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sahne Sanatları Bölümü, nilaycil@sdu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-0635-7732>.

****Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Sanat ve Tasarım Anasanat Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, aslsaygin@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-7940-6916>.

halkının kendi olanaklarıyla sergilediği, göstermecî ve açık biçim olan Köy Seyirlik Oyunları, düğünlerde, bayramlarda ve yılın belirli günlerini (baharın gelişi, hıdrellez vb.) kutlamak amacıyla köy halkının bir araya gelerek “oyun çıkarma” ya da “oyun gösterme” adı altında ortaya koydukları gösterilerdir (Karadağ, 2019:4). Kökenleri ritüellere ve mitlere dayanan Köy Seyirlik Oyunları, toprağa bağlı olarak yaşayan köylülerin daha fazla ürün almak, hayvanlarının sağlıklı olması ve sayılarının çoğalması gibi isteklerinin gerçekleşmesi için oynadıkları oyunlardır. Anadolu'nun her yöresinde bu oyunları nerden öğrendikleri ve niçin oynadıkları köylülere sorulduğunda “Atamızdan böyle gördük...” yanıtını vermektedirler. Köy Seyirlik Oyunları, tarih öncesi bolluk törenleri, ölüp yeniden dirilme, doğanın canlanması, bereketin artırılması vb. motiflerle şekillenmiştir. Bu oyunlar, tarıma dayalı yaşam biçimini deneyimleyen köy halkının gündelik yaşam şartlarıyla da doğrudan bağlantılıdır. Köylülerin tarıma ve hayvancılığa dayalı yaşam biçimi, avcılıkla uğraşması ve bunları tanrısal inançlarıyla bağdaştırması Köy Seyirlik Oyunları'nın ayırt edici özellikleridir. Doğa ile sıkı ilişki içinde olan ilkel insanın, görevsel bir işlev taşıyan ve topluca katılımıyla hayata geçirilen kutlama törenlerinin uzantısı olan bu oyunlar inanç ve tapınma ritüelini de içinde barındırır (And, 1973; Karadağ, 1978; Tekerek, 2007:70). Bu nedenle ritüelistik özellikler oyunların yapısına da yansır. Zamanla törensel ve büyüsel yanının azalmasıyla Köy Seyirlik Oyunları daha çok eğlence amaçlı oynanan etkinliklere dönüşmüştür.

Topluca katılımın olduğu, pratik faydaya yönelik, yaşam gerçekliğini taklit eden, heyecan ve korku vererek yaşam duygusunu pekiştiren Köy Seyirlik Oyunları aynı zamanda bireysel yaratıcılığın ön planda olduğu, gündelik hayatın sorunlarına çözüm arayan etkinliklerdir. Ritüellerdeki kılık değiştirmelerin, hayvan taklitlerinin ve müzikli danslarında tiyatrunun ilk izleri görülen Anadolu'daki seyirlik oyunları kaynaklarını, ürünün bereketi, hayvan dölünün bol olması ve doğanın canlanmasından alır. Oyunların içeriğinin ve konusunun kız kaçırma, çiftleşme, üreme, çoğalma, ölüp dirilme, kutlama, toplu dans gibi ögeler üzerine kurulu olmasının nedeni de

budur. Ayrıca, Şaman kültürünün Anadolu kültürleriyle kaynaşmasının izleri Köy Seyirlik Oyunları'nda açıkça görülür. Oyunlarda ak-kara karşıtlığının işlenmesi buna bir örnektir. Şaman kültürünün Köy Seyirlik Oyunları'na yansımalarının örneklerinden biri Arap figürüdür. Burada Arap'ı oynayan oyuncu, yüzü ve ellerini siyaha boyayarak, sırtındaki hayvan postuyla bir hayvanın kimliğine bürünür, giysilerinin üzerindeki çanlarla gürültü yapar kötülükler yapan ya da bereketi yok ettiğine inanılan bir figürü yansıtır (Ünlü, 2006:65,66).

Tamamen köy halkının katılımıyla gerçekleştirilen bu oyunlar, profesyonel tiyatrocular tarafından hayata geçirilmez. Oyuncu da, seyirci de köy halkıdır. Köy Seyirlik Oyunları hazırlıklı bir gösteriden çok köylülerin kendi olanakları dahilinde sergiledikleri oyunlardır. Dekor, aksesuar, kostüm ve makyaj gibi tiyatro sanatına özgü sahne plastiğine dahil edilebilecek her türlü gereksinim köylüler tarafından karşılanır. Her oyun, oyunun başında olduğu gibi yöreye özgü enstrümanların çalınması ve müzikle birlikte tüm seyircilerin de katılımıyla gerçekleştirilen topluca dansla biter.

Köy Seyirlik Oyunları'nın yazılı bir oyun metni yoktur, sadece belirli bir kanavasını vardır. Bu kanavaya bağlı olarak da oyuncuların yeteneği çerçevesinde ve seyircinin katılımıyla oyun doğaçlama oynanır. Belirli günlerde oynanan töresel ya da büyüsel oyunların metin yapısında benzerlikler görülür. Yüzyıllardan gelen bu mirası ise köy halkı korur. Toplum koşulları değişse de büyüsel ve töresel oyunların kanavasını değişmez. Ancak yörelere göre oynanış biçimlerinde yörenin özelliklerini içeren küçük değişiklikler görülebilir. Sadece eğlence için oynanan oyunların metin yapıları farklıdır (And, 1973; Karadağ, 1978; İçyar, 2016:70). Zaman zaman tarım oyunları gibi büyüsel ve töresel niteliğe sahip Köy Seyirlik Oyunları'nın coğrafyadan coğrafyaya farklılıklar göstermesinin nedeni coğrafi özelliklerden kaynaklanan koşullara bağlı değişiklikler ve kültürel çeşitliliğidir. Oyunlarda ilgili coğrafyanın özelliklerinin, köylünün yaşam biçiminin, gündelik hayatının ve onun kültür dünyasının izi sürülebilir. Bu oyunlar nesilden nesile aktararak var olagelmıştır. Ancak günümüzde gençlerin

kentlere göçmesi ve tarıma dayalı yaşam biçiminin ağırlıklı olarak terk edilmesi gibi nedenlerle oyunlar daha çok eğlence amaçlı oynanarak varlığını sürdürmektedir.

Köy Seyirlik Oyunları'nda oyuncular köy halkından seçilirler. Gerek geleneğin etkisi, gerekse kendi rızalarıyla köylüler bu oyunları oynarlar. Oyunlar, kutsal törenlere dayandığı için köylüler, oyunları oynarken inanç ve coşkuya sahiptir. Oyun oynayan kişinin köy halkından bir ayrıcalığı ya da farkı yoktur. Kadın taklitlerini de erkekler oynar. Ancak eğlence amaçlı oynanan oyunlarda oyunculuk daha çok beceri, kıvraklık ve pratik zekâ gibi hünerler gerektirir. Bu oyunların amacı seyirciyi eğlendirmek olduğu için işi daha da zorlaştırır. Doğaçlama oynanan oyunlarda ciddi bir hüner gerektiği gibi, seyirciyle organik bağ kurmak, diyalog oluşturmak ve seyircinin oyuna katılmasını sağlamak da onun görevidir. Aynı zamanda Köy Seyirlik Oyunları'nda gerçekçi dekor ve kostüm yerine köy halkının kendi imkanlarıyla meydana getirdiği ufak tefek araçlar kullanıldığı için oyuncu, pek çok taklidi (hayvan taklidinden araç-gereçlerin taklidine kadar) becerisini kullanarak yapar (Tekerek, 2008:136,137).

Oyunlarda gerektiğinde oyuncular dekor, aksesuar gibi görevleri de üstlenirler. Örneğin insanlar sandalye görevi ya da merdiven işlevi üstlenebilirler. Özellikle bahar ve yaz mevsimlerinde oynanan tarıma dayalı oyunları izlemeye kadın ve çocuklar da tüm köy halkı ile katılır. Fakat zaman zaman özellikle eğlence amaçlı çıkarılan oyunlarda örneğin düğün, sünnet düğünü vb. gibi şölenlerde kadınlar da kendi aralarında yalnızca kadın seyirciler için oyunlar çıkarırlar ve erkek taklitlerini de kadınlar oynar.

Köy Seyirlik Oyunları'nda gerçekçi bir dekor anlayışı yoktur. Göstermecî bir yapıya sahip olan Köy Seyirlik Oyunları dekor kullanılmadığı için soyutlama düşüncesinin estetik bir ögesi olan varsayma ve imgelem gücü sıklıkla kullanılır. Eğlence amaçlı oynanan oyunlarda kimi zaman oyuncu çevreyi sözlü bir şekilde betimleyerek tarif eder. Bazen de, özellikle kapalı mekânlarda oynanan oyunlarda, evin doğal düzeni, kapısı, penceresi

oyunun mekânı gibi kullanılır (And, 1973; Karadağ, 1978; Tekerek, 2008:140,141).

2. Alan Çalışmalarındaki Verilerin Değerlendirilmesi

Isparta'nın "Somut Olmayan Kültürel Miras Projesi" kapsamında gerçekleştirilen bu çalışmada, Isparta İli'nin ilçe ve köylerinde inceleme yapılarak Köy Seyirlik Oyunu izleyen ve oynayan kişilerin tespiti yapılmıştır. Yapılan kaynak kişi tespitlerinin ardından sözü edilen araştırma kapsamında temel sorular belirlenmiş ve bu sorulara ek olarak katılımcıların görüşme sırasında anlattıkları bilgiler de değerlendirilerek yarı yapılandırılmış araştırma yöntemi izlenmiştir. Yarı yapılandırılmış yöntemle gerçekleştirilen görüşmeler kaynak kişilerle on beş dakikalık video ve ses kaydıyla sağlanmıştır. Bu araştırma sonucunda Isparta İlçe ve Köyleri'nde Kepenek Oyunu, Kız Kaçırma Oyunu, Arap Oyunu, Kasap Oyunu ve Değirmen Döndürme Oyunları'nın oynandığı ve izlendiği tespit edilmiştir. Tespiti yapılan bu oyunlardan Yalvaç, Sütçüler ve Senirkent'te oynanan oyunlar konu ve yapı bakımından "Köy Seyirlik Oyunları" başlığı altında bu çalışmada incelenmiştir.

Yapılan alan çalışmalarında ve kaynak kişilerle sağlanan görüşmeler sonucunda Isparta'nın köylerinde oynanan Köy Seyirlik Oyunları'nda soyutlamadan yararlandığı görülür. Örneğin Isparta'nın Yalvaç İlçesi'nin Kuyucak Köy'ünde Kepenek Oyunu'nda soyutlamadan yararlanılmıştır. Oyunda söz edilen Kepenek, çobanların giydiği, hayvanları otlatırken, soğuklardan korunma amaçlı giydiği yöresel bir giysidir. Kepenek Oyunu'nda, oyunu oynayacak kişi elinde bir kepenek ile meydana çıkar ve kepenek ile içinde gerçekten bir çoban veya insan varmış gibi güreşir. Yerlere yatar, dayak yiyormuş gibi yapar. Kepeneğin içindeki hayali kişi onu dövüyormuş gibi sağa, sola savrulur. Hatta bir ara kepeneğe yenilir. Seyirci ise heyecanlı bir şekilde iki kişi güreşiyormuş gibi izler ve sonucu bekler.

Köy Seyirlik Oyunları'nda kullanılan kostüm ve aksesuarlarda da genellikle yalınlaştırmaya gidilir. Örneğin, Arap Oyunu'nda yer alan Arap figürünün üzerindeki kara post karayı, eskiyi; ak post ise yeniyi

simgeler. Hacı'yı simgeleyen bir oyuncu başına bir sarık takar, eline de patateslerden yapılmış bir tespah alır. Kadın kılığına girecek olan oyuncular da şalvar, entari gibi kadınların günlük hayatta giydiği kıyafetleri giyer, başlarına da örtü bağlarlar. Amaç sadece kadın olduğunu göstermektir. Bu yüzden bıyıklarını kesmezler. Böylece komiği de yakalarlar. Kadınlarda, kendi aralarında oynadıkları oyunlarda benzer bir estetik soyutlamayla erkek kılığına girerler. Bir erkek ceketi ve şapkası yeterli olur. Önemli olan erkeği taklit etmektir. Hayvan taklitlerinde ise örneğin; tilki için bir kuyruk, koyun ya da ayı olmak için birer post kullanılır (And,1973; Karadağ, 1978; Tekerek, 2008:140,141).

Oyun yeri ise genelde yaz aylarında meydanlar, kış aylarında ise köy odaları olur. Köy Seyirlik Oyunları'nın önemli bir özelliği istenildiği zaman her yerde ve mekânda oynanabilmesidir. Oyuncu, seyirci tarafından dairesel bir şekilde izlenebilecek şekilde kuşatılır. Böylece göstermeci özelliğe uygun bir mekân ortaya çıkar. Yaz aylarında oyunlar genelde ateş etrafında oynanır (İçyar, 2016:71).

Köy Seyirlik Oyunları'nın konuları arasında öncelikle, kız kaçıрма, ölüp yeniden dirilme, motifleri öne çıkmaktadır. Aynı zamanda esnaf oyunları, çoban oyunları, meslek oyunları ve düğünlerde bayramlarda çıkarılan eğlence amaçlı oyunlar da Köy Seyirlik Oyunları'nın konuları arasındadır. Bu konular Fattik Oyunu, Devci Oyunu, Ayı Oyunu, Çiğdem Bayramı, Hıdrellez, Kız Kaçıрма Oyunu, Değirmen Döndürme Oyunu, Tarla Sürme Oyunu gibi isimlerle Anadolu'nun her yöresinde karşımıza çıkar. Bu oyunlarda belli tipler vardır. Özellikle Arap tipi hemen hemen tüm oyunlarda görülür. Arap oyun kişisi, diğer oyun kişileri gibi güldürünün açığa çıkmasına hizmet ederken ayrıca oyun yeri ve seyir yeri arasındaki sınırın korunmasını da sağlar. Bu tip zaman zaman oyundaki karşıtlığın yaratılmasında kovulması gereken oyun kişisi olurken zaman zaman da gelin, kız gibi oyun kişileri aracılığıyla bereketin de simgesi olur. Bu tipi oynayan köylüler genellikle sırtına keçi postu giyer, üzerinde siyah, yırtık kıyafetler vardır. Tüm vücudu ve yüzü

siyaha boyanır. Köy Seyirlik Oyunları'nın vazgeçilmez oyun kişilerindedir (And, 1973; Karadağ, 1978).

Arap tiptemesi ve töresel oyun kanavasını içermesi açısından Isparta'nın Sütçüler ilçesi, Beydili Köy'ünde oynanan Değirmen Döndürme Oyunu örnek verilebilir. Bu köyde yaşayan sakinler, Değirmen Döndürme Oyunu'nu düğünlerde oynarlar. Arap'ı yaratmak için köyden yetenekli bir kişi seçilir. Sırtına davar postu bağlanır. Sobanın ismi ile vücudu siyaha boyanır. Soğanlardan erkek organı takılır. Üzerine yırtık, eski kıyafetler giydirilir. Daha sonra Arap, düğün meydanına çıkar. Elinde sopasıyla seyircileri dörter, şakalaşır ve kovalar. Oyun böylelikle başlamış olur. "Burada değirmen eksik!" diye bağırır. Düğün sahiplerinden bir kişi, elleri ve kolları bağlanmış bir şekilde meydana getirilir. Köyün delikanlılarının yardımıyla, ağacın dalından ters bir şekilde sallandırılır. Daha sonra kendi etrafında defalarca çevrilir, bırakıldığı anda bir değirmen gibi dönmeye başlar. Ağacın dalında sarkıtılarak dönen kişinin üzerine kül dökülür. Ağaca bağlanan düğün sahibi ise, dönmeye devam eder. Bu oyunda "phallus" (erkeklik organı) bereketi temsil etmektedir. Değirmen taşının kullanılması da yine ürünün bol olmasına ilişkin bir göndermedir. Phallus, bolluk getiren bir etken, tılsım olarak görüldüğü gibi, aynı zamanda kötülük kovan bir etkiye de sahiptir (Tekerek, 2007:71).Isparta'nın Senirkent İlçesinde Hülya Örmeci, düğün yemeği için kesilen dananın bağırsağını alarak akşam eğlencede kadınların kendi aralarında toplanarak phallus yaptıklarını belirtir. Seçilen bir kadın erkek kılığına girer ve dananın bağırsağından kendisine phallus yapar. Bunu yapıp taktıktan sonra da eğlenceye gelen kadınları kovalar ve kendi aralarında eğlenirler.

Esnaf ve çeşitli mesleklerin yansıtıldığı oyunlarda ise mesleklerin araç gereçlerinde abartmalara başvurulur ve kaba saba şakalar yapılarak bu uğraş alaya alınır(Metin Basat, 2014:105). Buna örnek olarak Yalvaç'ın Eyüpları Köy'ünde Ramazan Uslu'nun aktardığı Kasap Oyunu örnek verilebilir. Köy meydanında yapılan düğünde topluca dansın yapılmasının ardından iki kişinin köy meydanına çıkmasıyla oyun başlar. Oyunculardan bir tanesi "ey

ahali biz bir koç kessek burada satılır mı?" diye seyirciye sorar. Seyirci oyuna katılarak "Alırlar alırlar, hoş geldiniz" der. Koç, seyir alanına getirilir ve orada kesilir. Ak toprak bulamaç haline getirilir ve bir tavaya konur. Bir de kalem niyetine çöp (çubuk) getirilir. Bir kadı elindeki çöple hesap tutar.

Oyun, şöyle gelişir:

Kadı: Butu kime verdin?

Seyirci: Ahmet'e.

Kadı: Ciğeri kime verdin?

Seyirci: Hasan'a...

Usulen seyirciden para toplanır ve deftere hesap tutulur. Kadı, parayı toplayanı geri çağırır ve hesaba bakarlar. Kadı çırağına dönerek;

Kadı: Doğru kasabın hesabı, doğru olur, doğru mu çırak?

Çırak: Doğru ağam (Uslu, 2018).

Bu diyalogdan sonra Kadı elindeki bulamaç dolu tası çırağın yüzüne çarpar. Seyirci güler, eğlenir ve alkışlarlar. Topluca dansla birlikte düğüne devam edilir.

Kız Kaçırma, Köy Seyirlik Oyunları'nın işlediğı diğer bir önemli konudur. Bu oyunlarda kız kaçırlır ve tekrar bulunur. Kızın kaçırlıp bulunması bolluk ve bereketi simgeler. Ayrıca Anadolu'daki en temel toplumsal sorunlarından biri de kız kaçırmadır. Ritüel ve doğa bağlamında yaklaşıldığında kızın kaçırlmasıyla doğanın ölümü, bulunmasıyla da doğanın canlanması simgelenir (Tekerek, 2008:43). Isparta'nın Yalvaç İlçesi'nin Eyüpler Köy'ünde Ramazan Uslu'nun aktardığı Kız Kaçırma Oyunu şu şekilde oynanmaktadır: Oyun köy meydanında bir çeşmenin başında oynanır. Kız kılığına giren Ramazan Uslu eline iki desti alır ve kadın taklidi yaparak çeşmeye su doldurmaya gider. Çeşmenin yakınında da elinde tespihli bir delikanlı oğlan onu bekler. Kızı gören delikanlı bir türkü çeker.

Delikanlı: Çeşme kurban olayım senin taşına

Mor fistanlım gelmez oldu başına

Eğlen gelin eğlen Allah aşkına

Gelin sana bir sözüm var diyemiyorum (Uslu, 2018).

Bu sırada kız çeşmeden suyunu doldurur. Delikanlı da sazını atar ve kızı kapar. Kız da yardım istemek için yetişin diye bağırır. Kızı sırtına atar ve kaçıtır. Kızın annesi “yetişin kınalı kuzumu kaçııyorlar” diye bağırır. Delikanlı, kızı sandığın içine kapatır ve sandığın üzerine oturur. Jandarmalar gelir ve kızı oradan kurtarırlar.

Isparta yöresinde oynanan Köy Seyirlik Oyunları'nda, oyunların yöreden yöreye oynanma biçimi ve amacı da değişse de yine de büyüsel ve bolluk törenlerine ait öğelerin izlerine rastlanmaktadır. Bu oyunlar, yörenin kültürel birikiminin sonuçlarından biri olarak değerlendirilebilir.

3. Sonuç

Somut Olmayan Kültürel Miras'ın beş unsurundan bir tanesi olan Köy Seyirlik Oyunları, kültürün aktarılmasında önemli bir yere sahiptir. Yörelerdeki yaşayış biçiminin, özel günlerin kutlanma şeklinin sonraki nesillere aktarılmasında büyük öneme sahip olan Köy Seyirlik Oyunları kültürel mirasımızın önemli bir unsurudur.

Geleneksel Türk Tiyatrosu'nun bir türü olan Köy Seyirlik Oyunları, günümüzde unutulmaya yüz tutmuş olsa da varlığını Isparta ve köylerinde de sürdürmeye devam etmektedir. Yapılan alan araştırmalarında köy halkı tarafından oynanan bu oyunların, açık havada köy meydanlarında ve ağırlıklı olarak yaz aylarında oynandığı tespit edilmiştir. Oyunlar genelde, eğlence amaçlı oynanmaktadır. Geleneksel Türk Tiyatrosu'nun özelliklerini taşıyan bu oyunların doğaçlama oynandığı ve anlatım biçimi olarak soyutlamadan yararlandığı görülmektedir.

Kaynakça

And, M. (1973). *Tiyatro Kılavuzu*, İstanbul: Milliyet Yayınları.

And, M. (2014). *Başlangıcından 1983'e Türk Tiyatro Tarihi*, İstanbul: İletişim Yayınları.

Karadağ, N. (1978). *Köy Seyirlik Oyunları*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Tekerek, N. (2008). *Köy Seyirlik Oyunları*, İstanbul: Boyut Yayınları.

Ünlü, A. (2006). *Türk Tiyatrosunun Antropolojisi*, Ankara: Aşına Kitaplar.

İnternet Kaynakları

Metin Basat, E. (2014). "Kendine Gülen Köy: Günümüzde Yaşayan Köy Seyirlik Oyunları", *Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, file:///C:/Users/vatan/Desktop/makale%20ve%20rapor/ezgi%20metin%20basat.pdf, Erişim tarihi:16.06.2019.

Tekerek, N. (2007). "Köy Seyirlik Oyunları, Seyirlik Uygulamalarıyla 51 Yıllık Bir Amatör Topluluk: Ankara Deneme Sahnesi ve Uygulamalarından İki Örnek: Bozkır Dirliği ve Gerçek Kavga", *Tiyatro Araştırmaları Dergisi*, file:///C:/Users/vatan/Desktop/makale%20ve%20rapor/tekerek%20makale.pdf, Erişim tarihi: 16.06.2019.

İçyar, (2016). "Köy Seyirlik Oyunları'nın Teknik Özellikleri", *Atatürk Üniversitesi Sanat Dergisi*, file:///C:/Users/vatan/Desktop/makale%20ve%20rapor/cem%20içyar.pdf, Erişim tarihi: 16.06.2019.

Görüşmeler

Örmeci, H. (2017). Hülya Örmeci ile Senirkent'te yapılan görüşme, Isparta: 17 Kasım.

Uslu, R. (2018) Ramazan Uslu ile Eyüpları Köy'ünde yapılan görüşme, Isparta: 5 Şubat.